

Lieta C-539/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 15. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Landgericht München I (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 4. jūnijs

Prasītāja:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Atbildētāja:

Telefonica Germany GmbH & Co. OHG

Landgericht München I [Minhenes pirmā apgabaltiesa]

[..]

Lietā

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände, [..] –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. – [Federālā patērētāju tiesību aizsardzības
biroju un asociāciju apvienība], [..] 10969 Berlīne

– prasītāja –

[..]

pret

Telefonica Germany GmbH & Co. OHG, [..] 80992 Minhene

– atbildētāja –

[..]

par prasījumu **[oriģ. 2. lpp.]**

Landgericht München I

[..] 2019. gada 4. jūnijā [..] pieņēma šādu

lēmumu:

- I. apturēt tiesvedību saskaņā ar ZPO [*Zivilprozessordnung*, Civilprocesa kodeksa] 148. pantu.
- II. Eiropas Savienības Tiesai saskaņā ar LESD 267. pantu tiek uzdots šāds prejudiciāls jautājums par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 531/2012 (2012. gada 13. jūnijs) par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā 6.a panta un 6.e panta 3. punkta interpretāciju:

Vai Regulas (ES) Nr. 531/2012 6.a pants un 6.e panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar 2017. gada 15. jūniju mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz visiem klientiem automātiski ir jāveic pāreja uz regulēto tarifu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 531/2012 6.a pantu neatkarīgi no tā, vai šiem klientiem līdz minētajam datumam bija regulētais tarifs vai īpašs, tā sauktais alternatīvais viesabonēšanas tarifs? **[oriģ. 3. lpp.]**

Pamatojums:

- I. Prasītāja, apgalvojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 531/2012 (2012. gada 13. jūnijs) par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (turpmāk tekstā – “Viesabonēšanas regula”) noteikumu pārkāpumus, pret atbildētāju izvirza ar taisnīgas tirdzniecības tiesībām [*Lauterkeitsrecht*] saistītus prasījumus par atturēšanos no nelikumīgas darbības.
 1. Prasītāja ir jumta organizācija visiem 16 patērētāju aizsardzības birojiem un 25 citām uz patērētāju aizsardzību un sociāli orientētām organizācijām Vācijā. Saskaņā ar tās statūtu 2. pantu prasītājas mērķis ir aizsargāt patērētāju intereses, it īpaši ar atbilstošiem pasākumiem novēršot *Gesetz gegen unlauteren Wettbewerb* [Likuma par negodīgu konkurenci] (turpmāk tekstā – “UWG”) un *Unterlassungsklagegesetz* [Likuma par darbību aizliegšanas prasībām], skatot to kopsakarā ar citiem patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktiem, pārkāpumus.
 2. Atbildētāja ir telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējs. Cita starpā tā patērētājiem piedāvā noslēgt mobilo sakaru pakalpojumu līgumus.
 3. Atbildētāja savā tīmekļa vietnē www.o2online.de ir publicējusi informāciju par regulēto viesabonēšanas tarifu. Sadaļā “Vispārīga informācija” atbildētāja norāda:

*“No 2017. gada 22. maija visi O2 klienti var pāriet uz regulēto ES viesabonēšanas tarifu, izmantojot SMS īsziņu. Lai to izdarītu, lūdzu sūti SMS īsziņu ar paroli “JA” uz 65544. Tev tad automātiski tiks veikta pāreja uz regulēto tarifu. Pēc veiksmīgas pārejas tu saņemsi apstiprinājuma SMS īsziņu.” [..]
[oriģ. 4. lpp.]*

Sadaļā *“Kā var saņemt regulēto ES viesabonēšanas tarifu?”* atbildētāja informē [..]:

“Principā tu vari jebkurā laikā viegli veikt pāreju uz regulēto ES viesabonēšanas tarifu, izmantojot O2 lietotni. No 2017. gada 22. maija visi O2 klienti papildus var veikt pāreju uz regulēto ES viesabonēšanas tarifu, izmantojot SMS īsziņu. Lai to izdarītu, lūdzu sūti SMS īsziņu ar paroli “JA” uz 65544. Tev tad automātiski tiks veikta pāreja uz regulēto tarifu. Pēc veiksmīgas pārejas tu saņemsi apstiprinājuma SMS īsziņu.

Ja tev jau šobrīd ir regulētais ES viesabonēšanas tarifs (saukts arī par “Roaming Basic” vai “Weltzonenpack” un “Mobiles Internet Ausland”), līdz 2017. gada 15. jūnijam tev tiks veikta tarifa maiņa, tev šajā sakarā pašam nekas nav jādara. Tavs pašreizējais regulētais viesabonēšanas tarifs tad automātiski tiks pārmainīts uz jauno regulēto ES viesabonēšanas tarifu, tādējādi tev no 2017. gada 15. jūnija tavi iekšzemes tarifa noteikumi (par sarunām, SMS īsziņām un datu pārraidi) būs spēkā arī citās ES dalībvalstīs.”

4. Prasītāja uzskata, ka atbildētāja ar savu komercpraksi, saskaņā ar kuru esošo klientu, kuriem pirms 2017. gada 15. jūnija bija alternatīvais viesabonēšanas tarifs, tarifa maiņa uz regulēto viesabonēšanas tarifu ir pakļauta nosacījumam, ka patērētāji šo pāreju aktīvi veic, izmantojot SMS īsziņu vai ar O2 aplikācijas palīdzību, pārkāpjot Viesabonēšanas regulas 6.a pantu un 6.e panta 3. punktu. Saskaņā ar Viesabonēšanas regulas 6.e panta 3. punkta otro daļu [tarifa] noteikumi patērētājiem ir jānodrošina automātiski ar attiecīgā noteikuma spēkā stāšanos, proti, 2017. gada 15. jūniju. Lai varētu izmantot “Roam-Like-At-Home”, nedrīkstētu prasīt aktīvu pāreju no patērētāju puses. Atbildētājai esot pienākums automātiski [oriģ. 5. lpp.] veikt pāreju uz “Roam-Like-At-Home” neatkarīgi no tā, vai patērētāji agrāk ir vai nav izvēlējušies atsevišķu viesabonēšanas tarifu. Faktiski atbildētāja paredzot, ka patērētāji varēs izmantot regulētā viesabonēšanas tarifa priekšrocības tikai tad, ja tie atbildētājai sniegs atsevišķu paziņojumu. Ar šādu rīcību atbildētāja pārkāpjot Viesabonēšanas regulas 6.e panta 3. punktu.

Tādēļ prasītāja lūdz [..] piespriest atbildētājai komerciāla rakstura darbībās tīmeklī attiecībā pret patērētājiem esošu mobilo sakaru

pakalpojumu līgumu ietvaros (izņemot patērētājus, kuriem ir tarifi “*Roaming Basic*”, “*Weltzonenpack*” un/vai “*Mobiles Internet Ausland*”) pārtraukt kopš 2017. gada 15. jūnija spēkā esošā regulētā viesabonēšanas tarifa (*Roam-Like-At-Home*) izmantošanu pakļaut nosacījumam, ka patērētāji atbildētājam sniedz attiecīgu paziņojumu (it īpaši sūtot SMS īsziņu ar paroli “JA” uz numuru 65544 un/vai veicot pāreju O2 aplikācijā), lai netiktu piemērotas likumīgās procesuālās sankcijas.

5. Atbildētāja iebilst pret to un apgalvo, ka, piemērojot Viesabonēšanas regulu, esot jānošķir divi viesabonēšanas tarifu veidi: regulētie viesabonēšanas tarifi un alternatīvie viesabonēšanas tarifi. Regulētie tarifi esot standarta tarifi, kur principā nedrīkstot piemērot nekādas papildmaksas iekšzemes mazumtirdzniecības tarifam. Turklāt mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēji joprojām varot piedāvāt alternatīvus viesabonēšanas tarifus, kas paredzētu atšķirīgus nosacījumus no iekšzemes mazumtirdzniecības tarifa. Nav strīda par to, ka Viesabonēšanas regulā esot paredzēts, ka klientiem, kuriem jau pirms 2017. gada 15. jūnija esot bijis regulētais viesabonēšanas tarifs, automātiski jāpiemēro “*Roam-Like-At-Home*” tarifs. Tomēr pienākums veikt automātisku pāreju saskaņā ar Viesabonēšanas regulas 6.e panta 3. punktu [oriģ. 6. lpp.] neattiecoties uz klientiem, kuriem 2017. gada 15. jūnijā esot bijis alternatīvais tarifs.
- II. Uzdotais jautājums ir par Kopienas sekundāro tiesību aktu interpretāciju. Tā skaidrojums ir būtisks, lai šajā lietā pieņemtu nolēmumu, jo prasības apmierināšana [...] ir atkarīga no Viesabonēšanas regulas 6.a panta un 6.e panta 3. punkta interpretācijas, kurā ir noteikta mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu atcelšana. Tā kā atbildētāja līdz šim nav veikusi visu klientu, kuriem 2017. gada 15. jūnijā bija alternatīvais tarifs, pāreju uz “*Roam-Like-At-Home*” tarifu, apgalvotais pārkāpums turpina pastāvēt. Izpilde nav notikusi, piemēram, ar noteiktā termiņa iestāšanos 2017. gada 15. jūnijā.
1. Prasītājam ir tiesības [...] uz prasījumu par atturēšanos no nelikumīgas darbības, ko tā ir lūgusi, ja Viesabonēšanas regulas 6.a pantā un 6.e panta 3. punktā ir paredzēta automātiska līgumu maiņa uz regulēto “*Roam-Like-At-Home*” tarifu Viesabonēšanas regulas 6.a panta izpratnē ne tikai tiem klientiem, kuriem 2017. gada 15. jūnijā jau bija regulētais tarifs, bet gan arī klientiem, kuriem līdz minētajam datumam bija īpašs, tā sauktais alternatīvais viesabonēšanas tarifs.
 2. Par jautājumu, vai automātiskā pāreja uz regulēto tarifu saskaņā ar Viesabonēšanas regulas 6.a pantu attiecas tikai uz to klientu līgumiem, kuriem līdz tam bija regulētais tarifs, vai arī Viesabonēšanas regulas 6.e panta 3. punktā ir paredzēta automātiska līgumu maiņa arī tādiem klientiem, kuriem bija īpašs, tā sauktais alternatīvais viesabonēšanas

tarifs, ciktāl zināms, augstākajās tiesās vēl nav lemts. Juridiskā literatūra par šo tematu arī nav pieejama. Tomēr pastāv atšķirīgi viedokļi starp Eiropas Komisiju, no vienas puses, un Vācijas Federatīvās Republikas Federālo valdību, kā arī Federālo tīklu aģentūru kā valsts regulatīvo iestādi Viesabonēšanas regulas 16. panta izpratnē, no otras puses. **[oriģ. 7. lpp.]**

- a) Eiropas Komisija Eiropas Savienības tīmekļvietnē rubrikā “Viesabonēšana par iekšzemes cenām (Roam–Like–At–Home): biežāk uzdotie jautājumi” skaidro [..]

“8. Man jau ir īpašs viesabonēšanas tarifs, ko es pats esmu izvēlējis (piemēram, es maksāju nedaudz vairāk par ES mērogā regulēto viesabonēšanas cenu ES, bet es saņemu ļoti labas cenas par viesabonēšanu ASV un Kanādā, kurp bieži ceļoju). Vai varu šo tarifu saglabāt pēc 2017. gada 15. jūnija?”

Jā. Jūsu pakalpojuma sniedzējs ar Jums sazināsies pirms 2017. gada 15. jūnija ar jautājumu, vai vēlaties saglabāt īpašo viesabonēšanas tarifu. Ja Jūs sniegsiet apstiprinošu atbildi, tarifs tiks saglabāts. Ja Jūs atbildēsiet ar “Nē” vai vispār neatbildēsiet, Jums automātiski veiks pāreju uz jaunajiem viesabonēšanas par iekšzemes cenām noteikumiem.”

Prasītājas pārstāvis pievienojas Komisijas viedoklim un papildus norāda, ka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 531/2012 6.e panta 3. punkta formulējumu “visiem esošiem un jauniem viesabonentiem” esot jāpiemēro 6.a un 6.b pantā noteiktie regulētie tarifi, un turklāt “automātiski”. Līdz ar to netiekot veikta nekāda diferencēšana starp tādiem “esošajiem” klientiem, kas pirms 2017. gada 15. jūnija būtu izmantojuši regulēto tarifu, un tādiem “esošajiem” klientiem, kuri pirms 2017. gada 15. jūnija būtu izmantojuši alternatīvo tarifu. Šī interpretācija atbilstot arī [noteikuma] jēgai un mērķim. Saskaņā ar regulas autora ideju patērētājiem principā būtu jāgūst labums no regulētā viesabonēšanas tarifa. Tikai gadījumā, ja tie pieņemtu aktīvu lēmumu par alternatīvo tarifu, šis tarifs **[oriģ. 8. lpp.]** būtu jāņem vērā. Tas, ka patērētāji izvēlējās alternatīvo tarifu laikā, kad regulētais tarifs bija manāmi nepievilcīgāks, neļaujot secināt, ka šis izvērtējošais lēmums arī šobrīd tiktu pieņemts.

- b) Turpretim Federālā valdība 2017. gada 22. augustā ir atbildējusi uz jautājumu:

“Mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējiem visi klienti, kuriem ir regulētais tarifs (iepriekš Eiropas tarifs), ir automātiski jāpārslēdz uz regulēto RLAH (Roam like at home) tarifu. Klienti, kuriem ir alternatīvie tarifi, ir jāinformē par to, ka no 2017. gada

15. jūnija ir spēkā regulētie RLAH tarifi un pāreja no alternatīvā tarifa uz regulēto RLAH ir iespējams veikt jebkurā brīdī vienas dienas laikā un bez maksas” [..].

Arī Federālā tīkla aģentūra savā tīmekļvietnē atbild uz jautājumu “Vai mans līgums no 2017. gada 15. jūnija automātiski tiks mainīts uz *Roam like at home?*”:

“Tas ir atkarīgs no tā, vai esat izvēlēties alternatīvo tarifu vai izmantojat regulēto tarifu. Ja Jūs izmantojat alternatīvo tarifu, Jūsu mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējs Jūs informēs par RLAH sākumu un ar to saistītajām priekšrocībām. Jums jebkurā brīdī ir iespēja bez maksas pāriet (atpakaļ) uz regulēto viesabonēšanas tarifu.”

Atbildētāja piekrīt Federālās valdības un Federālā tīkla aģentūras viedoklim, kas uzskata, ka jau saskaņā ar Viesabonēšanas regulas 6.e panta **[oriģ. 9. lpp]** 3. punkta formulējumu un sistēmu pienākums automātiski pārslēgt esošos līgumus attiecoties tikai uz regulētiem, bet ne uz alternatīviem tarifiem. Pret pienākuma automātiski pārslēgt alternatīvos tarifus esamību liecinot arī noteikuma jēga un mērķis. Alternatīvie viesabonēšanas tarifi pastāvīgi ietver nosacījumus, kurus klients esot apzināti izvēlēties, pamatojoties uz savu individuālo izmantošanas praksi, un kas tam, salīdzinājumā ar regulēto viesabonēšanas tarifu, esot izdevīgāki (piemēram, tāpēc, ka tas esot lielu apjomu lietotājs konkrētās valstīs un tas savu viesabonēšanas tarifu ir pielāgojis šādai izmantošanai). Ja atbildētāja alternatīvos viesabonēšanas tarifus, kas pielāgoti klienta individuālajām vajadzībām, automātiski pārslēgtu uz regulēto viesabonēšanas tarifu, klientam šīs paša izvēlētas priekšrocības tiktu atņemtas bez viņa piekrišanas. Tādējādi, kaitējot patērētājam, tā būtu iejaukšanās tā līguma slēgšanas brīvībā. Tomēr atbildētājas klientiem, kuriem ir alternatīvais tarifs, jebkurā brīdī esot iespēja vienas darba dienas laikā pāriet uz regulēto tarifu. Atbildētāja tiem arī par šo iespēju atgādinot, kā tas ir paredzēts Viesabonēšanas regulas 14. panta 3. punktā. Par to, ka regulas autors Viesabonēšanas regulas 6.e panta 3. punktu attiecībā uz alternatīviem tarifiem esot vēlēties veidot kā “*Opt-in*” noteikumu, un ka tieši neesot vēlēties mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējus piespiest veikt automātisku pāreju, arī liecinot 2018. gada decembrī ieviestais tās pašas regulas jaunais 5.a pants. Jaunie noteikumi cita starpā ieviešot cenu robežvērtības “regulētiem ES iekšzemes sakariem”, kas attiecoties uz regulētiem tarifiem, bet ne uz alternatīviem tarifiem. Jaunajā 5.a panta 3. punktā esot noteikts, ka mobilo sakaru pakalpojumu sniedzējiem esošam klientam, kuram ir alternatīvais tarifs, esot automātiski jāveic pāreja uz regulēto tarifu gadījumā, ja alternatīvais tarifs pārsniedzot robežvērtību un klients nepaziņojot, ka tas vēloties saglabāt alternatīvo tarifu. Tātad 5.a panta

3. punkts esot “*Opt-out* noteikums”. Ja regulas autors 6.e panta 3. punktā būtu paredzējis pamatot arī mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēju [orig. 10. lpp.] pienākumu automātiski veikt pāreju esošajiem klientiem, kuriem ir alternatīvais tarifs, tad tas arī šajā gadījumā būtu paredzējis “*Opt-out* noteikumu”.

III. Tiesai ir jālemj, kuram viedoklim piekrist, un tāpēc ir jāiesniedz lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu. [..]

DARBBA VERSIJA